

SERMAYE PİYASASI KURULU

2009/36

HAFTALIK BÜLTEN

10/08/2009 – 14/08/2009

A. DUYURU

Kurulumuzun 12.08.2009 tarih 25/706 sayılı Kararı uyarınca;

Kurulumuzun 28.09.2007 tarih ve 35/1022 sayılı İlke Kararı ile uygulama ilke ve esasları belirlenen “işlem yapma yasağı”na ilişkin olarak ayrıntıları aşağıda özetlenen değişikliklerin yapılmasına karar verilmiştir.

Yeni esaslar çerçevesinde;

- 1- İşlem yasağının geçicilik-süreklilik niteliği Kurul Karar Organı'nca işlem yasağına karar verilmesi sırasında belirlenecek olup İlke Kararı'nda geçici işlem yasağı için 2 yıllık süre, sürekli işlem yasağı için 5 yıllık süre korunmuştur.
- 2- Kurul Karar Organı'nca sürekli işlem yasağına karar verilmesinde;
 - a) İlgili hakkında daha önce Kurulca işlem yasağı tesis edilmesi,
 - b) İşlem yasağına konu fiilin 3. şahıslara ait hesapların kullanılarak gerçekleştirilmesi,
 - c) İşlem yasağına konu fiilin organize şekilde gerçekleştirilmesi,hususları göz önünde bulundurulacaktır.
- 3- Tekerrüre ilişkin hükümler İlke Kararı'ndan çıkarılmıştır.
- 4- Kurul Karar Organı'nca işlem yasağı kararı verildikten sonra işlem yasaklısı gerçek veya tüzel kişi hesaplarında “Borsada işlem görmeyen paylar” statüsünde yer alan ve **bir ay içerisinde tasfiye edilmeyen paylar da** “Yasaklı paylar” statüsüne alınacaktır. (Tasfiye Edilmesi: İlke Kararı'nda, “Borsada işlem görmeyen paylar” statüsündeki payların satışına ilişkin hükümler çerçevesinde satılması ve/veya işlem yasaklısı olmayan başka bir şahsın hesaplarına virmanlanması)
- 5- Aracı kurumların kredi alacaklarının karşılıksız kalmasına bağlı olarak gerçekleştirilecek işlemlerde Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK)'nin kayıtları esas alınacaktır.
- 6- Aracı kurumların kredi alacaklarının karşılıksız kalmasına bağlı olarak, müşteriye ait kıymetlerin borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda satışı için aracı kurumlarca Kurul'a başvurulması yükümlülüğü kaldırılmıştır.
- 7- Mevcut durumda işlem yasaklısı bulunan kişilerin işlem yasak süreleri yeni esaslar kapsamında dikkate alınacaktır.

Değişiklik sonrası oluşan yeni metin aşağıda yer almaktadır.

Sermaye Piyasası Kanunu'nun (SPKn.) 47'nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde tanımlanan suçların işlendiğinin tespit edilmesi durumunda, SPKn.'nun 46'nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi uyarınca söz konusu fiilleri doğrudan veya dolaylı olarak işledikleri tespit edilenler hakkında Kurulca uygulanan borsalarda ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem yapma yasağı tedbirine ilişkin olarak uygulamada, işlem yapma yasağının borsa üyelerine bildirilmesi, vadeli işlem teminatı olarak verilen kaydi payların işlem yasağı kapsamında değerlendirilmesi, işlem yapma yasaklıların hesabına yasak tarihinden sonra hisse senetlerinin gelmesi, özel kesim ve kamu kesimi borçlanma senetleri ile finansman bonolarının işlem yapma yasağı kapsamında değerlendirilmesi ve işlem yapma yasağının müşterek hesaplara uygulanması hususlarında ortaya çıkan tereddütlerin ortadan kaldırılması ve işlem yasağı uygulamasının kolaylaştırılması amacıyla;

I.İşlem yasağı uygulamasına ilişkin esasların 01.10.2007 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere aşağıdaki şekilde belirlenmesine,

“A- SPKn’nun 46’ncı maddesinin 1’inci fıkrasının (i) bendi uyarınca işlem yapma yasağı getirilmesine ilişkin olarak;

1) Kanunun 47 nci madde (A) bendi hükmünde sayılan fiillere doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak ettikleri tespit edilen gerçek veya tüzel kişiler hakkında Kurul Karar Organınca gerek görülmesi durumunda geçici veya sürekli işlem yasağı tesis edilmesine,

2) Geçici işlem yasağına ilişkin sürenin tedbirin alındığı tarihten itibaren 2 yıl, sürekli işlem yasağına ilişkin sürenin tedbirin alındığı tarihten itibaren 5 yıl olmasına,

3) Sürekli işlem yasağı tesis edilmesinde,

d) İlgili hakkında daha önce Kurulca işlem yasağı tesis edilmesi,

e) İşlem yasağına konu fiilin 3. şahıslara ait hesapların kullanılarak gerçekleştirilmesi,

f) İşlem yasağına konu fiilin organize şekilde gerçekleştirilmesi,

hususlarının göz önünde bulundurulmasına,

4) İşlem yasağı süresinin tamamlanmasını müteakip ilgili hakkındaki işlem yapma yasağının kalktığına Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK) tarafından takip edilmesine, işlem yapma yasağı süresi tamamlanmadan önce ilgili hakkında SPKn’nun 47 nci maddesinin (A) bendinde düzenlenen fiillerden dolayı yapılan suç duyurusu üzerine:

a) Savcılık tarafından takipsizlik kararı verilmesi halinde, söz konusu karara ilişkin itirazın Ağır Ceza Mahkemesince reddedilmesini takiben,

b) Mahkeme tarafından beraat kararı verilmesini takiben,

ilgili hakkındaki işlem yapma yasağının kaldırılmasına,

5) İşlem yasağının, İstanbul Altın Borsası A.Ş hariç, oluşturulacak yeni borsa ve diğer teşkilatlanmış piyasalar da dahil olmak üzere, Borsalar ve diğer teşkilatlanmış piyasalardaki tüm piyasa ve pazarları kapsamına, ancak şirketlerin borsa dışında gerçekleştirilecek halka arzından hisse senedi alınmasını, işlem yasaklı şahıs tarafından alım öncesinde Kurul’a yazılı bildirim yapılması kaydıyla TSP’nda hisse senedi alım işlemlerini, Devlet İç Borçlanma Senetleri, Özel Sektör Tahvilleri ve Özel Finansman Bonolarını içermemesine, Borsa ve teşkilatlanmış piyasalar dışındaki işlemlerin tedbir dışında değerlendirilmesine, işlem yasaklının halka açık tüzel kişi olması halinde ise, sermaye artırım işlemleriyle sınırlı olarak Borsada satış yapmasına imkan tanınmasına,

6) Haklarında işlem yapma yasağı getirilen kişilerin vekil sıfatıyla ya da vekil aracılığıyla, borsalarda ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem yapmasının mümkün bulunmadığının MKK, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB), Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası A.Ş. (VOB) ve teşkilatlanmış diğer piyasalar tarafından aracı kuruluşlara duyurulmasına,

B- Haklarında işlem yasağı getirilen kişi ve kurumların Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdindeki menkul kıymetlerine ve aracı kurumlardaki hesaplarının işleyişine ilişkin olarak;

1) Kurulumuzca verilen işlem yapma yasağı kararının MKK’ya tebliği ile birlikte MKK tarafından, nezdindeki, hakkında işlem yapma yasağı getirilmiş bulunan kişi ve kurumlara ait hesaplara işlem yapma yasağı kaydı işlenmesine ve bu kişi ve kurumlara ait suça konu edilmiş kaydi payların, takas işlemlerine konu edilmelerinin önlenmesini teminen “Yasaklı paylar”, suça konu edilmiş kaydi paylar dışındaki kaydi payların “Borsada işlem görmeyen paylar” statüsünde izlenmesi hususunda ve Kurul Karar Organınca işlem yasağı kararı verildiği tarihten itibaren bir ay içerisinde tasfiye edilmeyen “Borsada işlem görmeyen paylar” statüsündeki payların da “Yasaklı paylar” statüsüne alınacağı hususunda MKK’nın bilgilendirilmesine,

2) İşlem yapma yasağının getirildiği tarihten sonra yasaklının MKK nezdinde hesabına intikal eden/mülkiyetine geçen kaydi payların kıymet kodlarının farklılaştırılmamasına, fakat sermaye artırımları ve işlem yapma yasağına ilişkin Kurulumuz kararı kamuya duyurulduğu anda, henüz gerçekleşmemiş olsa bile, borsalardaki emir kabul esaslarına göre borsalara intikal ettirilmiş bulunan alım emirleri sonucu yasaklının MKK nezdinde hesabına intikal eden/mülkiyetine geçen kaydi payların kıymet kodlarının farklılaştırılması hususunda MKK’nın bilgilendirilmesine,

3) Kıymet kodları farklılaştırılan kaydi payların her bir şirkete ait kaydi pay bazındaki kıymet kodu ve nominal tutar bilgilerinin MKK tarafından tespit edilerek Kurulumuza bildirilmesine,

4) Suça konu olan kaydi payların Kurulumuz kararı ile “Yasaklı paylar” statüsüne alındıkları ve tekrar Borsalarda alım-satımına konu edilemeyecekleri hususunun tüm aracı kurumlara ve “Borsada işlem görmeyen paylar” statüsünde yer alan payların Kurul Karar Organınca işlem yasağı kararı verildiği tarihten itibaren bir ay içerisinde tasfiye edilmesi amacıyla hakkında işlem yasağı getirilen kişilere ve ilgili aracı kuruma MKK tarafından duyurulmasına,

5) Kurulumuzca alınan bir karar nedeniyle aracı kurumun varsa kredi alacağına karşılıksız kalması sonucu aracı kurumun mali durumunun olumsuz etkilenmemesi bakımından, aracı kurumun, Borçlar Kanunu uyarınca hapis hakkını da kullanarak, aracı kuruma para borcu bulunan müşterilere ait kaydi paylar üzerinde, alacağını tam olarak tahsil etme amacı ve mevzuat uyarınca "bir yatırımcıya verilebilecek en yüksek kredi miktarı" ile sınırlı olarak ve Seri: IV, No:28 Sayılı Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ'in 19'uncu maddesinde belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, tasarrufta bulunma hakkı bulunduğunun kabul edilmesine; bu tasarruf hakkının, kötüye kullanımların önlenmesi bakımından, münhasıran alacaklı aracı kurum tarafından borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda yapılacak satışlarla sınırlandırılmasına, söz konusu hakkın kullanımı kapsamında müşteriye ait kıymetlerin borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda, işlem yasağına ilişkin Kurul Kararı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde satılması gerektiğine, ancak, bu bir aylık sürenin,

a- İşlem yasaklıların kredili menkul kıymet işlemlerine ilişkin olarak aracı kurumların işlem yasaklı kişiden olan nakit alacaklarının karşılanması için piyasalarda yapılacak satışlarda fiyatlarda ciddi dalgalanma ve düşüş ihtimalinin bulunması durumunda,

b-Bankaların alacaklarının teminatını oluşturan ve ilgili sözleşmeyle ferdan belirlenmiş kaydi payların satışı durumunda,

uygulanmayabileceğine, bu durumlarda satış işlemlerinin, ilgili kuruluşun talebi de dikkate alınarak Kurulca belirlenecek sürede gerçekleştirilmesine, ayrıca aracı kurumların bu Madde uyarınca yapacakları satış işlemlerinin Seri: I, No: 26 Tebliği Ek Madde 2 nin 1 ve 2 nci kapsamında gerçekleştirilmesine,

6) Kurulumuzca verilen işlem yapma yasağı kararının MKK'ya tebliği ile birlikte MKK'dan, aracı kurumlara yapacağı bildirim sırasında, hakkında işlem yapma yasağı getirilen kişilere yasağın getirildiğinin ilan veya tebliğ edildiği tarih itibarıyla kullandırılmış bulunan kredi tutarlarına ve bu kredilerin teminatı olarak aracı kurumca tutulan ilgili kişilere ait kıymetlere ilişkin bilgilerin Kurulumuza gönderilmek üzere MKK'ya bildirilmesinin istemesine,

7) a-Kişiler hakkında işlem yasağı getirildikten sonra, ilgili kişiler adına herhangi bir alım-satım işlemi yapılması mümkün olmadığından, işlem yapma yasağına ilişkin Kurulumuz kararı kamuya duyurulduğu anda, henüz gerçekleşmemiş olsa bile, borsalardaki emir kabul esaslarına göre borsalara intikal ettirilmiş bulunan alım ve satım emirleri ile sınırlı olmak üzere, bu işlemlere ilişkin takas süresi içinde, takas yükümlülüklerinin yerine getirilmesi bakımından kıymet tanımlarının MKK tarafından eski haline getirilerek aracı kurumlar arası virman ve işleme aracılık eden aracı kurumca takas kurumu nezdinde hesaplar arası aktarmalara izin verilmesine,

b- Kurulumuz tarafından SPKn'nun 47 inci maddesinde yapılan incelemeler sonucunda haklarında borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem yapma yasağı getirilen kişi ve kurumlar tarafından manipülasyona konu olan hisse senedinde gerçekleştirilen manipülatif işlemlere ait işlem yapma yasağı tarihi itibarıyla tamamlanmamış takas işlemlerinin bulunması halinde bu kişilere ait işlemlerin takasının gerçekleştirilmemesi hususunda İMKB ve Takasbank'ın bilgilendirilmesine karar verilebileceğine,

8) Hakkında işlem yasağı getirilen kişi veya kuruma ait bir hesaptaki yasaklı payların başka bir aracı kurumdaki aynı şahsa ait bir hesaba virmanının talep edilmesi halinde, aracı kurumlarca varsa kredi alacakları yukarıda açıklanan usulle tahsil edildikten veya aracı kurum ile müşteri arasında varılacak anlaşma çerçevesinde alacak teminat altına alındıktan sonra kalan kıymetlerin virmanının yapılmasının, virman işleminin virmanı yapılacak kıymetin takas işlemlerine konu edilmesi mümkün olmayacak şekilde kıymet kodu farklılaştırılmış olarak gerçekleştirilmesi ve bu konuda gerekli önlemlerin alınması hususunun MKK'ya bildirilmesine,

9) Yukarıda belirtilen esaslar dışında işlem yapma yasağı getirilen kişi ve kurumların MKK nezdindeki hesaplarından herhangi başka bir hesaba virman yapılmasının talep edilmesi durumunda, virman işleminin virmanı yapılacak yasaklı payların takas işlemlerine konu edilmesi mümkün olmayacak şekilde kıymet kodu farklılaştırılmış olarak gerçekleştirilmesi ve bu konuda gerekli önlemlerin alınması hususunun MKK'ya bildirilmesine,

C- Yasaklı paylar ve Borsada işlem görmeyen payların satışına ilişkin olarak;

1) Haklarında işlem yapma yasağı tesis edilen gerçek ve tüzel kişilerin işlem yasağının getirildiği tarih itibarıyla sahibi bulundukları suça konu edildiği tespit olunan kaydi payların ve Kurul Karar Organı'nca işlem yasağı kararı verildiği tarihten itibaren bir ay içerisinde tasfiye edilmeyen "Borsada işlem görmeyen paylar" statüsündeki payların MKK nezdinde "Yasaklı paylar" statüsünde izlenmesine ve "Yasaklı paylar" statüsünde izlenen kaydi payların işlem yasağı süresinin dolması ile birlikte yasaklı kodu

ile izlenen kaydi payların yasaklı kodunun re'sen "Borsada işlem görmeyen paylar" statüsüne dönüşmesine,

2) "Borsada işlem görmeyen paylar" statüsünde izlenen payların İMKB'de satışının Seri: I, No: 26 Tebliği Ek Madde 2 nin ve 1 ve 2 nci fıkrası kapsamında gerçekleştirilmesine,

D- İşlem yasağı getirilen kişilerin takas süresi içinde yükümlülüklerini yerine getirmemelerinden kaynaklanan temerrüt borçlarının tahsiline ilişkin olarak;

1) Kredili olmayan bir alım emri nedeniyle müşterinin ödemekle yükümlü olduğu tutarın tamamının veya bir kısmının takas günü itibariyle tevdi edilmemesi veya söz konusu tutarın takas tarihi itibariyle müşterinin aracı kurum nezdindeki hesabında bulunmaması durumunda, işlemin Kurulumuzun Seri:V, No:65 Tebliğinin 16'ncı maddesi üçüncü fıkrası (a) bendi çerçevesinde kredili işleme dönüştürülebileceğine,

2) İşlemin Kurulumuzun Seri:V, No:65 Tebliğinin 16'ncı maddesi üçüncü fıkrası (a) bendi çerçevesinde kredili işleme dönüştürülebilmesi için kredili işlem sözleşmesi bulunan müşterilerin yazılı onayının alınmasına, kredili işlem sözleşmesi bulunmayan müşterilerle sözleşme akdedilmesi ve ayrıca işlemin bu Tebliğin bütün hükümleri açısından sermaye piyasası araçlarının kredili alım işlemi olma niteliğini taşıması ya da yapılacak ek işlemlerle taşır hale getirilmesi gerektiğine,

3) Gerek Seri:V, No:65 Tebliğinin 16'ncı maddesinin üçüncü fıkrası, gerekse yukarıda yer alan B/5 bendi çerçevesinde yapılacak işlemlerde, işlem yapma yasağı getirilen müşteriden olan aracı kurum alacağının tahsili amacıyla yapılacak satış işlemlerine, müşteri hesaplarında bulunan varlıklardan, suça konu edildiği tespit olunan kaydi paylar dışındaki varlıklardan başlanmasına, bunun yeterli olmaması halinde yukarıda belirtilen kısıtlar çerçevesinde suça konu kaydi payların satışına geçilmesi gerektiğine,

E- Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş.'de gerçekleştirilen işlemler ve bunlarla ilgili olarak açılmış hesap ve alınmış olan teminatlara ilişkin olarak;

1) Haklarında işlem yapma yasağı kararı alınmış yatırımcıların VOB'da yalnızca işlem yapma yasağı getirilme tarihi itibariyle mevcut açık pozisyonlarını kapatma işlemleri yapabilmelerine ve pozisyonlarının tasfiyesi ile ilgili olarak Takas Merkezinin yetkili olmasına,

2) Haklarında işlem yapma yasağı getirilen yatırımcıların vadeli işlem teminat hesaplarında teminat olarak kaydi payların bulunması durumunda söz konusu kaydi payların gerçekleşen işlemlere bağlı açık pozisyonların teminatı oldukları sürece kıymet kodlarının farklılaştırılmamasına,

3) Söz konusu kaydi payların başka kıymetlerle değiştirilmesi veya pozisyonların söz konusu kaydi paylar kullanılmaksızın kapatılması sonucunda teminat olma özelliklerinin sona ermesi durumunda takas işlemlerine konu edilmelerinin önlenmesini teminen kıymet kodlarının farklılaştırılarak suça konu olduğu tespit edilen kaydi payların "Yasaklı paylar" statüsüne dönüştürülmesine, suça konu olduğu tespit edilen kaydi payların dışındaki kaydi payların "Borsada işlem görmeyen paylar" statüsüne dönüştürülmesi hususunda Takas Merkezi tarafından MKK'nın bilgilendirilmesine,

4) Kıymet kodları farklılaştırılan kaydi payların "Yasaklı paylar" veya "Borsada işlem görmeyen paylar" statüsüne dönüştürülmesi için her bir şirkete ait kaydi pay bazındaki kıymet kodu ve nominal tutar bilgilerinin MKK tarafından tespit edilerek sonradan Kurulumuza bildirilmesine,

5) Söz konusu kaydi paylara ilişkin kıymet kodu ve nominal tutar bilgilerinin Kurulumuz kararı ile "Yasaklı paylar" veya "Borsada işlem görmeyen paylar" statüsüne alındıkları ve "Yasaklı paylar"ın tekrar Borsalarda alım-satımına konu edilemeyecekleri, "Borsada işlem görmeyen paylar"ın ise Seri I, No: 26 Ek Madde 2 nin 1 ve 2 nci fıkrası kapsamında Borsalarda alım-satımına konu edilebilecekleri hususunun MKK tarafından tüm aracı kurumlara duyurulmasına,

F- İşlem yapma yasağının müşterek hesaplara uygulanmasına ilişkin olarak;

Müşterek hesaplarda ortaklardan biri hakkında işlem yapma yasağı getirilmesi durumunda, diğer ortak veya ortakların suça iştirak ettiklerine dair tespitlerin bulunmaması ve müşterek hesap açılmasının Kurulumuz düzenlemelerini dolanma amacı taşıyamaması şartıyla, müşterek maliklerin hesap sözleşmelerinde belirtilen pay oranlarının esas alınmasının, sözleşmede konuya ilişkin açık bir düzenleme bulunmaması halinde ise, Medeni Kanunu'nun 688 inci maddesinin 2 nci fıkrası hükmü çerçevesinde müşterek maliklerin hisse oranlarının birbirine eşit olduğunun kabul edilmesine,

G- İşlem yapma yasağının Borsa Yatırım Fonu (BYF) için uygulanmasına ilişkin olarak;

1) Kurulumuz tarafından hakkında işlem yapma yasağı kararı alınan yatırımcıların portföylerinde Borsa Yatırım Fonu katılma paylarının bulunması halinde, sözkonusu yasağın suça konu Borsa Yatırım Fonu katılma payları için de uygulanmasına, ancak işlem yasağı getirilmesini müteakip kaydi paylar ile ilgili olarak uygulanan diğer yaptırımların uygulanmamasına,

2) Borsa Yatırım Fonu katılma paylarının kaydi paylara dönüşümüne izin verilmesine ve (B/2) bendinde belirlenen esaslar çerçevesinde satışına izin verilmesine,"

II. Bu çerçevede; işlem yasağı uygulamasına ilişkin olarak Kurulumuzca alınmış olan 28.2.2001 tarih ve 11/249 sayılı Kurul Kararı'nın, 28.03.2002 tarih ve 16/436 sayılı Kurul Kararı'nın, 20.02.2004 tarih ve 7/167 sayılı Kurul Kararı'nın, 16.11.2005 tarih ve 47/1353 sayılı Kurul Kararı'nın, 29.12.2005 tarih ve 54 sayılı Kurul Kararı'nın, 15.06.2006 tarih ve 27/751 sayılı Kurul Kararı'nın 7 numaralı maddesinin, 09.08.2007 tarih ve 29/852 sayılı Kurul Kararı'nın 5 numaralı maddesinin 01.10.2007 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmasına,

III. Yeni esaslar çerçevesinde hesaplanan işlem yasağı sürelerinin geçerli olmasına, karar verilmiştir.